

Czwartek, 8 października 2015

P8_TA(2015)0348

Kara śmierci**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2015 r. w sprawie kary śmierci (2015/2879(RSP))**
(2017/C 349/08)*Parlament Europejski,*

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie zniesienia kary śmierci, szczególnie rezolucję z dnia 7 października 2010 r. ⁽¹⁾,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie z dnia 10 października 2014 r., wystosowane przez wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federikę Mogherini oraz sekretarza generalnego Rady Europy Thorbjørna Jaglanda, w sprawie Europejskiego i Światowego Dnia przeciwko Karze Śmierci,
  - uwzględniając protokoły 6 i 13 europejskiej konwencji praw człowieka,
  - uwzględniając art. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając wytyczne UE w sprawie kary śmierci,
  - uwzględniając obecnie aktualizowany unijny system kontroli wywozu produktów, które mogą być stosowane do wykonywania kary śmierci,
  - uwzględniając Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (ICCPR) oraz jego dwa protokoły fakultatywne,
  - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z 1984 r.,
  - uwzględniając badanie na temat wpływu ogólnoswiatowego problemu narkotyków na korzystanie z praw człowieka, opublikowane przez Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka we wrześniu 2015 r.,
  - uwzględniając rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ, zwłaszcza rezolucję z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie moratorium na wykonywanie kary śmierci (A/RES/69/186),
  - uwzględniając deklarację końcową przyjętą na 5. Światowym Kongresie Przeciw Karze Śmierci, który odbył się w Madrycie w dniach 12–15 czerwca 2013 r.,
  - uwzględniając Światowy i Europejski Dzień przeciwko Karze Śmierci obchodzony co roku w dniu 10 października,
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zniesienie kary śmierci na całym świecie jest jednym z głównych celów polityki UE w dziedzinie praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że tematem przewodnim Światowego Dnia przeciwko Karze Śmierci w dniu 10 października 2015 r. jest „uświadamianie na temat stosowania kary śmierci za przestępstwa związane z narkotykami”;
- C. mając na uwadze, że według biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka ponad 160 państw członkowskich ONZ – o różnych systemach prawnych, tradycjach, kulturach i uwarunkowaniach religijnych – wniosło karę śmierci albo jej nie praktykuje;

⁽¹⁾ Dz.U. C 371 E z 20.12.2011, s. 5.

Czwartek, 8 październik 2015

- D. mając na uwadze, że zgodnie z najnowszymi danymi w 2014 r. na śmierć zostało skazanych co najmniej 2 466 osób w 55 krajach, co stanowi wzrost o niemal 23 % w porównaniu z 2013 r.; mając na uwadze, że w 2014 r. na świecie wykonano co najmniej 607 wyroków; mając na uwadze, że w tych danych liczbowych nie ujęto wielu osób, na których przypuszczalnie wykonano wyrok kary śmierci w Chinach – kraju, który nadal przeprowadza więcej egzekucji niż cała reszta świata i skazuje na śmierć kolejne tysiące osób; mając na uwadze, że w 2015 r. wyroki śmierci i egzekucje postępują w alarmującym tempie; mając na uwadze, że wzrost liczby wyroków kary śmierci jest ściśle związany z orzeczeniami sądów w masowych procesach w odpowiedzi na akty terroryzmu w takich krajach jak Egipt i Nigeria; mając na uwadze, że ponowne wprowadzenie kary śmierci jest rozważane w Czadzie i w Tunezji; mając na uwadze, że wyroki śmierci są nadal wydawane i wykonywane w niektórych stanach USA;
- E. mając na uwadze doniesienia o wyrokach skazujących na śmierć przez ukamienowanie w Pakistanie, Nigerii, Afganistanie, Iranie, Iraku, Sudanie, Somalii i Arabii Saudyjskiej oraz mając na uwadze, że w ostatnich latach setki kobiet zostały ukamienowane za cudzołóstwo; mając na uwadze, że ukamienowanie jako metoda wykonania kary śmierci jest uznawane za formę tortur;
- F. mając na uwadze, że w ustawodawstwie ośmiu państw (Mauretania, Sudan, Iran, Arabia Saudyjska, Jemen, Pakistan, Afganistan i Katar) przewiduje się karę śmierci za homoseksualizm, zaś prowincje Nigerii i Somalii oficjalnie stosują karę śmierci za akty seksualne z osobami tej samej płci;
- G. mając na uwadze, że kara śmierci jest często wykorzystywana przeciwko osobom mniej uprzywilejowanym, psychicznie chorym oraz członkom mniejszości narodowych i kulturowych;
- H. mając na uwadze, że 33 państwa stosują karę śmierci za przestępstwa związane z narkotykami, co prowadzi do około 1 000 egzekucji rocznie; mając na uwadze, że jak wiadomo, w 2015 r. karę śmierci za tego typu przestępstwa wykonywano w Chinach, Iranie, Indonezji i Arabii Saudyjskiej; mając na uwadze, że w 2015 r. karę śmierci w przypadku przestępstw związanych z narkotykami orzekano w Chinach, Indonezji, Iranie, Kuwejcie, Malezji, Arabii Saudyjskiej, na Sri Lance, w Zjednoczonych Emiratach Arabskich i w Wietnamie; mając na uwadze, że te przestępstwa mogą obejmować różne zarzuty związane z handlem narkotykami czy posiadaniem narkotyków;
- I. mając na uwadze, że w ostatnich 12 miesiącach odnotowano w skali światowej ponowny wzrost liczby wyroków kary śmierci za przestępstwa związane z narkotykami, przy czym znacznie wrosła liczba państw dokonujących egzekucji osób skazanych za przestępstwa narkotykowe, dążących do przywrócenia kary śmierci za tego typu przestępstwa lub znoszących stosowane od wielu lat moratoria na wykonywanie kary śmierci;
- J. mając na uwadze, że w pierwszej połowie 2015 r. Iran podobno wykonał egzekucję na 394 winnych przestępstw związanych z narkotykami, podczas gdy w całym roku 2014 wykonano 367 egzekucji; mając na uwadze, że w bieżącym roku w Arabii Saudyjskiej połowa wszystkich przypadków wykonania kary śmierci dotyczyła przestępstw związanych z narkotykami, podczas gdy w 2010 r. odsetek ten wynosił 4%; mając na uwadze, że w Pakistanie 112 osób oczekuje na wykonanie kary śmierci za przestępstwa związane z narkotykami;
- K. mając na uwadze, że wielu obywateli państw członkowskich UE zostało poddanych egzekucji lub oczekuje na wykonanie wyroku w państwach trzecich w związku z przestępstwami związanymi z narkotykami;
- L. mając na uwadze, że według art. 6 ust. 2 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych karę śmierci można stosować wyłącznie w przypadku „najpoważniejszych przestępstw”; mając na uwadze, że Komitet Praw Człowieka ONZ i specjaliści sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych lub arbitralnych egzekucji oraz ds. tortur oświadczyli, iż kara śmierci nie powinna być orzekana w przypadkach przestępstw związanych z narkotykami; mając na uwadze, że obowiązkowa kara śmierci i jej stosowanie w przypadku przestępstw związanych z narkotykami jest niezgodne z międzynarodowym prawem i standardami;
- M. mając na uwadze, że Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających nawołuje państwa stosujące karę śmierci do jej zniesienia w przypadku przestępstw związanych z narkotykami;

Czwartek, 8 października 2015

- N. mając na uwadze, że Komisja i państwa członkowskie przekazały co najmniej 60 mln EUR na realizowane przez Biuro NZ ds. Narkotyków i Przystępczości (UNODC) programy walki z narkotykami skupiające się na zwalczaniu narkotyków w krajach, które aktywnie stosują karę śmierci za przestępstwa związane z narkotykami; mając na uwadze, że w niedawnych doniesieniach organizacji pozarządowych wyrażono niepokój w związku z faktem, iż finansowane z europejskich środków programy antynarkotykowe w państwach, w których obowiązuje kara śmierci, mogą zachęcać do wydawania wyroków kary śmierci i do ich wykonywania, oraz mając na uwadze, że doniesienia te wymagają oceny;
- O. mając na uwadze, że w ramach unijnego Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP) i poprzedzającego go Instrumentu na rzecz Stabilności Komisja zainicjowała dwa regionalne działania na szeroką skalę mające na celu zwalczanie narkotyków – programy dotyczące szlaku kokainowego i szlaku heroinowego, które obejmują swoim zasięgiem kraje stosujące karę śmierci za przestępstwa związane z narkotykami; mając na uwadze, że na mocy art. 10 rozporządzenia w sprawie IcSP Komisja jest zobowiązana do stosowania wytycznych operacyjnych dotyczących przestrzegania praw człowieka i prawa humanitarne w działaniach mających na celu zwalczanie przestępczości zorganizowanej;
- ponownie potępia stosowanie kary śmierci oraz zdecydowanie popiera wprowadzenie moratorium na tę karę jako rozwiązanie zmierzające do jej zniesienia; po raz kolejny podkreśla, że zniesienie kary śmierci przyczynia się do umocnienia godności ludzkiej oraz że ostatecznym celem UE jest powszechne zniesienie tej kary;
  - potępia wszelkie egzekucje – niezależnie od tego, gdzie mają miejsce; w dalszym ciągu jest głęboko zaniepokojony orzekaniem kary śmierci w przypadku nieletnich oraz osób upośledzonych umysłowo lub intelektualnie i wzywa do bezzwłocznego i definitywnego zaprzestania tej praktyki, która jest pogwałceniem międzynarodowych standardów praw człowieka; wyraża głęboki niepokój w związku z niedawnymi masowymi procesami, które doprowadziły do ogromnej liczby wyroków śmierci;
  - wyraża głębokie zaniepokojenie praktyką kamienowania, która nadal jest stosowana w szeregu krajów, oraz wzywa rządy tychże krajów do bezzwłocznego wprowadzenia przepisów zabraniających kamienowania;
  - wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i państwa członkowskie, aby dalej zwalczały stosowanie kary śmierci oraz stanowczo wspierały moratorium stanowiące krok w kierunku jej zniesienia, aby nalegały na zniesienie tej kary na całym świecie oraz aby zdecydowanie wzywały kraje, które nadal stosują karę śmierci, do spełniania minimalnych standardów międzynarodowych, do ograniczenia zakresu i stosowania kary śmierci oraz do publikowania jasnych i rzetelnych danych na temat liczby wyroków i egzekucji; wzywa ESDZ do zachowania czujności w odniesieniu do rozwoju sytuacji we wszystkich krajach – zwłaszcza na Białorusi, która jest jedynym krajem europejskim nadal stosującym karę śmierci – oraz do wykorzystania wszystkich środków oddziaływania pozostających do jej dyspozycji;
  - z zadowoleniem przyjmuje zniesienie kary śmierci w niektórych stanach USA i zachęca UE do dalszego prowadzenia dialogu z USA w dążeniu do całkowitego zniesienia tej kary, tak aby wspólnie zająć się kwestią kary śmierci na całym świecie;
  - wzywa Komisję, aby w odniesieniu do pomocy i wsparcia politycznego zwróciła szczególną uwagę na kraje, które czynią postępy w procesie znoszenia kary śmierci lub zachęcają do powszechnego moratorium na jej wykonywanie; zachęca państwa członkowskie, UE, ONZ, państwa trzecie i inne organizacje regionalne do podejmowania dwustronnych i wielostronnych inicjatyw w kwestiach dotyczących kary śmierci;
  - przypomina, że kara śmierci jest niezgodna z takimi wartościami jak poszanowanie ludzkiej godności, wolność, demokracja, równość, praworządność i przestrzeganie praw człowieka, na których opiera się Unia, oraz że w związku z tym każde państwo członkowskie przywracające karę śmierci działałoby sprzecznie z Traktatami i Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej;
  - jest szczególnie zaniepokojony coraz częstszym stosowaniem kary śmierci w kontekście walki z terroryzmem w szeregu krajów, a także możliwością ponownego wprowadzenia tej kary w innych krajach;

Czwartek, 8 października 2015

9. potępia w szczególności stosowanie kary śmierci w celu wyeliminowania opozycji lub z powodu wierzeń, homoseksualizmu lub cudzołóstwa, bądź z innych przyczyn, które można by uznawać za trywialne lub w ogóle nie postrzegać jako przestępstwo; w związku z tym apeluje do państw uznających homoseksualizm za przestępstwo o niestosowanie kary śmierci pod tym zarzutem;
10. pozostaje w pełni przekonany co do tego, że wyroki śmierci nie zniechęcają do procederu handlu narkotykami i nie chronią jednostek przed nadużywaniem narkotyków; wzywa kraje, w których obowiązuje kara śmierci, do wprowadzenia alternatywnych kar w przypadku przestępstw związanych z narkotykami, które to kary skupią się w szczególności na programach profilaktyki narkotykowej i programach zmniejszania szkód;
11. ponawia kierowane do Komisji i państw członkowskich zalecenie, aby zniesienie kary śmierci za przestępstwa związane z narkotykami było warunkiem wstępnym otrzymania pomocy finansowej, pomocy technicznej, wsparcia w zakresie budowania zdolności oraz wsparcia we wdrażaniu polityki antynarkotykowej;
12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do potwierdzenia niepodważalnej zasady, że europejska pomoc i wsparcie – w tym programy antynarkotykowe UNODC – nie mogą ułatwiać działań w zakresie egzekwowania prawa prowadzących do wydawania i wykonywania wyroków śmierci na osobach zatrzymanych w wyniku tych działań;
13. wzywa Komisję do wzmocnienia kontroli eksportu produktów, które mogą być wykorzystywane do wykonywania kary śmierci;
14. jest głęboko zaniepokojony brakiem przejrzystości wokół pomocy i wsparcia działalności antynarkotykowej, udzielanych przez Komisję i państwa członkowskie do celów operacji zwalczania narkotyków w krajach, które czynnie stosują karę śmierci za przestępstwa związane z narkotykami; domaga się, aby Komisja publikowała roczne sprawozdanie z finansowania programów antynarkotykowych w krajach utrzymujących karę śmierci za przestępstwa związane z narkotykami i przedstawiła w nim, jakie gwarancje dotyczące praw człowieka zastosowano w celu dopilnowania, aby finansowanie to nie umożliwiała skazywania na karę śmierci;
15. wzywa Komisję do wdrożenia bez dalszych opóźnień wytycznych operacyjnych określonych w art. 10 rozporządzenia w sprawie IcSP oraz do ich ścisłego stosowania w programach dotyczących szlaku kokainowego i heroinowego;
16. wzywa Komisję do zastosowania się do zalecenia zawartego w planie działania UE w zakresie walki z narkotykami (2013–2016), zgodnie z którym należy opracować i wdrożyć „wytyczne w zakresie praw człowieka i narzędzia oceny skutków” w celu dopilnowania, aby prawa człowieka były „skuteczne wbudowanie w zewnętrzne działania UE związane z narkotykami”;
17. wzywa ESDZ, Komisję i państwa członkowskie do określenia wytycznych dotyczących kompleksowej i skutecznej polityki europejskiej w zakresie kary śmierci w odniesieniu do dziesiątek europejskich obywateli oczekujących na wykonanie wyroku w państwach trzecich, która to polityka powinna obejmować solidne i wzmocnione mechanizmy z zakresu systemu identyfikacji, świadczenia pomocy prawnej i przedstawicielstwa dyplomatycznego;
18. wzywa UE i jej państwa członkowskie do dopilnowania, aby podczas sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie ogólnościowego problemu narkotyków, która ma się odbyć w kwietniu 2016 r., podjęto problem stosowania kary śmierci za przestępstwa związane z narkotykami oraz potępiono stosowanie kary śmierci;
19. popiera wszystkie agencje ONZ, regionalne organy międzyrządowe i organizacje pozarządowe w ich nieustannych wysiłkach, aby zachęcić państwa do zniesienia kary śmierci; wzywa Komisję, aby kontynuowała projekty finansowania w tej dziedzinie za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka;
20. wyraża zadowolenie w związku z niedawnymi ratyfikacjami drugiego protokołu fakultatywnego do ICCPR dotyczącego zniesienia kary śmierci, w wyniku których liczba jego państw-stron wzrosła do 81; wzywa wszystkie państwa, które nie są stronami protokołu, aby go natychmiast ratyfikowały;
21. wzywa państwa członkowskie Rady Europy, które jeszcze nie ratyfikowały protokołów 6 i 13 europejskiej konwencji praw człowieka, aby to uczyniły, tak aby zapewnić skuteczne zniesienie kary śmierci w całym regionie reprezentowanym w Radzie Europy;
22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu ONZ, przewodniczącemu Zgromadzenia Ogólnego ONZ oraz rządów państw członkowskich ONZ.